బ్రతుక నేర్చిన మనిషి

కథా నిలయం
5861
శ్రీకాకుళం

ఇంచు మించు ఏడెనిమిది మాసాలుగా అన్వేషిస్తున్నాను. చంద్రగిరిలో వున్నాడని తెలిస్తే అక్కడికి వెళ్ళాను. "అబ్బే, కాళహస్తికి మార్పొచ్చిందండీ' అన్నారు. అక్కడికీ ఒకటికి రెండు మార్లు వెళ్ళాను. క్యాంపులో వున్నట్టు తెలిసింది. మూడోసారి వెళ్ళేసరికి మదనపల్లికి ట్రాన్స్‌ఫరొచ్చేసింది గదండీ అనేశారు ! అబ్బబ్బ, యిదంతా మాయ లేడిని వెన్నంటిన వ్యవహారమై పోతోందనిపించి కాస్త చిరాకుగూడా కలిగింది.

కానీ నేనొక్క విషయం మాత్రం గట్టిగా చెప్పగలను. అసలే నేను యిన్స్యూరెన్సు వుద్యోగిని. జీవితాలను భీమాచేసే భీమా వున్నవాళ్ళకోసం గ్రామగ్రామాలనూ గాలించడమే

నా పని. ఎక్కడో ఒకచోట, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వాడు నాకు తారసిల్లకపోడు. కనిపించగానే ఏకాంతంలోకి తీసుకెళ్ళి గ్రుక్క త్రిప్పుకోడానికి వీల్లేకుండా నాలుగు చెంపదెబ్బలు ఎడా పెడా వాయించేయాలన్నదే నా అభిలాష ! కానీ నాకో సందేహం కూడా వుంది. వాడు వాలి ! వాలిపైకి ఎవడు మోహరించుకుని వెళ్ళినా వాడి బలంలో సగం వాలికి సంక్రమించేదని పురాణ గాథ చెబుతుంది. చచ్చిన చావు సంగతెలావున్నా బ్రతికినంతకాలం వాలి అజేయుడుగానే బ్రతికాడు. పోగా డేల్ కార్నిగ్ 'మిత్రుల్ని సంపాదించడమెలాగన్న. తన పుస్తకంలో ఓ విచిత్రోదంతాన్ని వివరిస్తాడు. అమెరికాలోనట ఓ మహానుభావుడు వరుసగా పాతిక మందిని హత్యచేసేశాడట ! ఇంత అఘాయిత్యం చేసినా తనను ఉరికి పంపడంలో అణుమాత్రమైనా న్యాయం లేదని అతగాడు ఆఖరుక్షణందాకా హృదయపూర్వకంగా విశ్వసించాడట ! మావాడిలో ఆ వాలి లక్షణాలే గాక ఈ హంతక చక్రవర్తి లక్షణాలుగూడా వున్నాయి. ఎంత కోపంగా వెళ్ళినా. వాడి ముఖాన్ని ఆ సుమధుర దరహాసాన్ని, ఆ హావభావ విన్యాసాన్ని చూడగానే సగంకోపం చల్లారిపోతుంది. అంతటితో మనం చప్పబడి, వాడు నోరు తెరిచేశాడంటే - యిక ఆత్మసమర్థన కాంక్రీటుతో కట్టిన కట్టడంలా రూపొందుతుంది.

కానీ తనకు పుట్టుకతోనే అబ్బిన ఈ జగజాణతనంతో వాడు నన్ను మోసగించలేడు! బహుశా నేను వాడిమీద చేయి జేసుకోలేక పోవచ్చు. ఐతే ఎదుట బడగానే 'యిది నీకు బుద్ధి గాదు. నువ్వు చదివిన చదువుకూ, చేస్తున్న వుద్యోగానికీ యిది యోగ్యతకాదు' అని దుయ్యబట్టడం మాత్రం నాచేత నౌను!

వాడి పేరు వీరభద్రం. వయస్సు ముప్పైకి దరిదాపుల్లో వుంటుంది. మనిషి స్ఫురద్రూపి. పైగా పై పై హంగుల్ని సంతరించుకోడంలో అప్రమత్తుడు. పరువుగా బ్రతికిన కుంటుంబం వాడిది. అంచేత వాడి మర్యాదలోనూ, మన్ననలోనూ లోపాన్ని వ్రేలెత్తిచూపడం దుస్తరం. వాడు మంచి వక్త. మీదు మిక్కిలి నటుడు. హైస్కూల్లో వాడి నటనకు (నాటకాల్లోని నటనకే ననుకోండి) బోలెడన్ని ప్రైజులు వచ్చాయి. స్కూలు ఫైనలు దాటగానే మేమిద్దరమూ విడిపోయాము. వీరభద్రం కాలేజికి వెళ్ళాడు. నాలుగేళ్ళు చదివి చిట్టచివర ఫెయిలై కూచున్నాడు. ఐనా వాడందుకు చింతించలేదు. పరీక్ష పోయిందనీ, పోయినా ఈ నాలుగేళ్ళలో తను లెక్కలేనంత లోకానుభవం గడింపగలిగాడనీ, ముఖ్యంగా తన నటన రాటుదేలి పదహారు వన్నెల బంగారమై పరిమళిస్తోందనీ, వెండి గిన్నెలు అలమారాకు పట్టడం లేదనీ జాబు వ్రాశాడు. పరీక్ష ఫెయిలైన సంవత్సరమే వాడికి పెళ్ళయింది. పిల్లనిచ్చిన మామగారే రివిన్యూ డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగం చూచిపెట్టారు. మూడేళ్ళు ఉద్యోగంచేశాడో లేదో ప్రమోషనుగూడా వచ్చింది.

ఆ వచ్చిన ప్రమోషను పిలిస్తే పలికే జవానుతో, నలభై రూపాయల ఫిక్సెడ్ టి.ఎ.తో, ఒక ఫిర్కాపైన అధికారంతో సహా వచ్చింది.

సదరు ప్రమోషను వచ్చిన క్రొత్తలోనే నేను చివరిసారిగా వీరభద్రాన్ని కలుసుకోడంగూడా జరిగింది.

వాకబుచేస్తూవెళ్ళి యింటిని వెదకి పట్టుకో గలిగాను. అది మూడంకణాల మిద్దెటిల్లు. ఇనుపకమ్మీ లమరించిన వరాం

డాలో బోనులో బిక్కరిస్తున్న మొహంలా జవాను కనిపించాడు.

మెల్లెక్కి వరాండాలో కాలు బెట్టాను. నిలునిలుమన్నట్టుగా అతడి చూపులు నను అటకాయించాయి.

ఎలా ప్రశ్నించాలో తోచిందిగాదు. ప్రయత్నపూర్వకంగా ఉద్యోగుల లోకంలో వ్యవహృత మౌతున్న పరిభాషను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుని "అయ్యగారున్నారా" అని ప్రశ్నించాను.

"లేరు" అన్నాడా జవాను, వెలిగిన క్షణాన్నే ఆరిపోయిన టార్చి లైటు వెల్తురులాంటి బవాబు. ఆరిపోగానే మళ్ళీ ముసరుకున్న చీకటిలాంటి మౌనం. విగ్రహంలాంటి మనిషి.

"ఇంట్లోనే లేరా ? ఊళ్ళోనే లేరా?" మళ్ళీ నా ప్రశ్న,

"ఇంట్లో లేరు."

"ఊళ్ళో వుండవచ్చుగదూ ?"

"ఉండొచ్చు."

"లేదా క్యాంపుకుగూడా వెళ్ళివుండవచ్చుననుకుంటాను"

"వెళ్ళి వుండొచ్చు..."

"ఎప్పుడొస్తారో నీకు తెలియదు ?"

"తెలియదు."

ఓరి వీడి బంట్రోతుతనం కూలిపోనూ ! బలిచక్రవర్తిని చూడ్డానికి వెళ్ళిన రావణబ్రహ్మకు ద్వారందగ్గర కనిపించిన దివ్యమంగళ విగ్రహుడా వీడు !...ఈ వూహ నాకు నాకే ఎబ్బెట్టుగా తోచినా, అందులో కాస్తా స్వారస్యంకుడా కద్దనిపించింది. విష్ణుమూర్తి ఏంచేశాడు ? భూలోకంలో సమస్త

మానవానీకానికి తెలిసేటట్టుగా విశ్వరూపం దాల్చి .బలిచక్రవర్తిని అణగ ద్రొక్కాడు. ఆ తరువాత రసాతలంలో ఎక్కడో నీవాకిటి కావలి బంటుగా వుంటాను పొమ్మనాడు. బంట్రోతుల్లో గూడా కొందరు తమపై అధికారిని గురించి బయట విరివిగా దుష్ప్రచారం సాగిస్తారు. ఇంట ఆత్మీయులుగా, అంతరంగిక మిత్రులుగా అమరివుంటారు !

'అయ్యా, మహాశయా ! నేను రివిన్యూ యిన్‌స్పెక్టరు గారిని చూడ్డానికి రాలేదు. వీరభద్రాన్ని చూడ్డానికి వచ్చాను. వాడు నా చిన్ననాటి చెలికాడు' అని చెబుదా మనుకున్నాను. కానీ ఎంత చెప్పినా, ఎలా చెప్పినా అతడు అర్థంచేసుకునే ధోరణిలో లేడు !

చెప్పదలచుకున్న విషయాన్ని చేతగా మార్చుకోడమే సబబని తోచింది. తృటిపాటులో అతణ్ణి తప్పించుకుని చరచరా లోపలికి వెళ్ళిపోయాను.

కాళ్ళూ చే తు లూ విదిలించుకుంటూ గిజగిజలాడిపోతున్న బిడ్డ నోట్లో మందుపోస్తున్న మాలతి "అబ్బబ్బ ఎన్నాళ్ళ కెన్నాళ్ళకు ! కూచోండన్నయ్యా ! బాగున్నారు కదూ" అంటూ వుపచరించింది.

"అదేమిటమ్మాయ్ ! పాపాయికి ఒంట్లో కులాసాగా లేదేమిటి ?" అన్నాను.

"మొదట జలుబు. దాని వెనువెంటనే జ్వరం. రాత్రంతా మూసినకన్ను తెరవలేదు. ఏం చేయమంటారన్నయ్యా ! ఈ అబ్బనా కారపు బిడ్డలతో వేగలేక సతమతమై పోతున్నాను..."

"నిజమే మరి ! అందులోనూ పెద్దదిక్కు లేకపోయె ! బిడ్డలన్న తర్వాత వాళ్ళకేదో ఒకటి వస్తుంది. వస్తే ఏంచేస్తుంది? దానంతటదే పోతుంది..." కాసేపాగి "కొత్తచోట కాపురమనుకుంటాను. అన్ని సౌకర్యాలూ కుదిరాయా అమ్మాయ్" అంటూ పరామర్శించాను.

బిడ్డను తొట్టిలోవేసి వూపుతూ చెప్పుకుపోతోంది మాలతి. బావిలో నీళ్ళు చేంతాటి కందడం లేదనీ, పని మనిషిని నమ్మడానికి వీల్లేదనీ, లభ్యమౌతున్న పాలలో నీటిపాలే ఎక్కువనీ... ఇలా సాగిపోతోంది ప్రసగం.

పది నిమిషాలు అలా కొనసాగిన తర్వాత ప్రసంగం ఆమె పుట్టింటివైపు ప్రసరించింది. పుట్టింటినుంచీ మరెక్కడికి విస్తరిస్తుందో తెలియడంలేదు. 'ఓహో, ఔనౌను, అలాగా' అన్నమాటలతో అక్కడక్కడా నేను అడ్డుతగలకుండా వున్నట్లయితే ఆమె వాక్ప్రవాహం పేరాగ్రాపులుగూడా లేని రచనలా ఏకంగా ప్రాకిపోయి వుండేంది.

చిత్రమేమిటంటే యింతసేపు మాట్లాడిందిగదా మాలతి, ఆమె మాటల్లో మచ్చుకొక్కసారైనా వీరభద్రాన్ని గురించిన ప్రసక్తి పొడసూపలేదు.

ఆఖరుకు నేనే అడిగాను - అదికాదమ్మాయ్ ! వీరభద్రాన్ని గురించి ఒక్క మాటగూడా చెప్పావుకాదేమని !

తెచ్చిపెట్టుకున్న వుత్సాహమేమోమరి, అది ఒక్కపెట్టున చల్లారిపోయింది. గబగబా ముడుచుకున్న పద్మంలా ఆమె ముఖం కాసంతై పోయింది.

ఇక్కడేదో దురూహ్యమైన రహస్యముందిరా బాబో అనుకున్నాను.

అనుకోవడంతో ఏమయింది? అంతు కనుక్కోవాలి గదా! మళ్ళీ అడిగాను — ఎక్కడికి వెళ్ళాడమ్మా అని!

"ఎక్కడికి వెళ్ళారో మరి! కోటయ్యను అడిగి చూడాలి..."

కాసేపు వేచిచూచాను. అడిగి చూడాలంటుందే గానీ అడగదే మాలతి!

"ఐతే బయటికి వెళ్తున్నప్పుడు ఎక్కడికి వెళ్తున్నాడో, ఎప్పుడు తిరిగి రాగలడో నీతో చెప్పివెళ్ళే అలవాటు లేదన్న మాట?"

"మగవాళ్లన్న తర్వాత వెయ్యిపను లుంటాయన్నయ్యా! ఎక్కడికైనా వెళ్లగలరు. ఎప్పుడైనా రాగలరు. ఆదివారం గదా, ఈరోజు ఎక్కడికీ వెళ్ళరేమో ననుకున్నాను. ఉదయం ఎనిమిది గంట లప్పుడు కూడా ఆఫీసురూంలో ఎవరితోనో మాట్లాడుతుండగా విన్నాను. ఎనిమిదిన్నరకు కాఫీ తీసుకెళ్ళే సరికి అక్కడ లేరు......" అప్పటికి గానీ కాఫీతో నాకూ కాస్త అవసరముంటుందన్న విషయం తోంచిందిగాదు మాలతికి! ఉండండన్నయ్యా! ఇప్పుడే వస్తాను" అంటూ వంటగదిలోకి పరుగు తీసింది.

మాలతి తీసుకొచ్చిన కాఫీలో తీపితక్కువ. గృహవాతావరణంలో అంతర్లీనమైవున్న వికారం కాఫీపైన గూడా పనిచేసి, ఆ పానీయన్ని మరీ చేదుగా మార్చి వేసినట్టుంది. ఆ వికారాన్ని ఏమనుకోవాలి? విరసమా? వైమనస్యమా? ఏమైనా కాకపోయినా

ఒకరిపట్ల ఒకరిలో వైముఖ్యం ప్రేళ్లుపాతుక పోగా ఈ భార్యాభర్తలు ఎడముఖం, పెడ ముఖంగా ప్రవర్తిస్తున్న సూచనలు కానవస్తున్నాయి...ఇలా ఆలోచిస్తూ ఆ వైశాఖ మాసపు మిట్టమధ్యాహ్న సమయాన పేవ్‌మెంట్‌పైన నడిచిపోతున్నాను. అప్పుడే మార్నింగ్ షో వదలినట్టున్నారు. గుంపులు గుంపులుగా కదలిపోతున్న ప్రేక్షకుల్లోనుంచీ గొంతెత్తి పిలిచాడు వీరభద్రం!

అదేవేషం...అదేహాసం ... మనిషిలో మార్పేగోచరించడం లేదు. ఈ వీరభద్రం ఏడాది పొడుగునా విరగబడిపూచే నిత్యమల్లిలాంటి వాడా ఏమిటి! సామాన్యమానవుల్ని చుట్టుముట్టే కష్టనష్టాలూ, చీకుచింతలూ వీడిని స్పృశించనే స్పృశించవా, లేక స్పృశించినా వీడు వాటికతీతుడా! ఏమిటో మరి; ఈ నిశ్చింత, ఈ నిత్యసంతోషం అందరికీ అబ్బేవిగావు.

వీరభద్రం నన్ను వెంటబెట్టుకుని ఓ పెద్దహోటల్లోకి దారితీశాడు. వెళ్ళి కూర్చున్న కొద్దిసేపటికల్లా కూల్‌డ్రింకులు టేబిలు పైకి వచ్చేశాయి.

'నీ కోసం యింటికి వెళ్లొస్తు న్నాను' అని చెప్పడానికి రెండు మూడుసార్లు ప్రయత్నించాను. కానీ పెదవి కదపడానికి అవకాశమేదీ! బ్లూమౌంటన్ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లా సాగిపోతున్నాడు వీరభద్రం!

ఇటీవల అందుకని మదరాసువెళ్ళి చూచివచ్చిన సినిమాల్లోని మహత్తర దృశ్యాలు, నవాబ్ రాజమాణిక్యం నాటకంలోని విశేషాలు, గార్డనర్ నవలలో పెర్రిమాసన్ సాహసాలు ...ధారా వాహినిగా చెప్పుకు పోతున్నాడు వీరభద్రం.

వాడు చెబుతున్న ప్రతివిషయమూ నా కందుబాటులో లేనిదే! ప్రతిమలా వింటూ కూర్చున్నాను.

గోడగడియారంలో ఒంటిగంట కావస్తోంది.

వీరభద్రం సర్వరును పిలిచి ఆకులు వేసేయమన్నాడు.

"ఇదేం కర్మరా వీరభద్రం! ల క్ష ణ ం గా యిల్లుండగా హోటల్లోనా భోజనం" అంటూ తెల్లబోయాను.

"నీకు తెలియదు లేరా బాబు! మా ఆవిడపని ఆ కుర్ర కుంకలతో వేగడంలోనే సరిపోతుంది. ఇంక మనల్ని చూడ గానే ప్రారంభిస్తుందనుకో, ఆ వంట మూడు గంటలకు గానీ తెమలదు. ఎందుకొచ్చిన గొడవచెప్పు! అదనంగా ఒకరికి శ్రమ కలిగించడం భావ్యంకాదు గదా! భార్య అన్న వ్యక్తికూడా అందరిలాంటి మనిషే నన్న విశాలభావంతో చెబుతున్నాను." ఆదిలో మెల్లగా నవ్వసాగిన వీరభద్రం తన సం జా యి షి పూర్తయ్యేసరికి బకెట్లో కడుగుతున్నట్టుగా ఉద్ధృకంగా నవ్వ సాగాడు.

"ఐతేనువ్వు మీ ఆవిడమీద ఈగనుగూడా వ్రాలనీయడం లేదన్నమాట?" ఆశ్చర్యంగా ప్రశ్నించాను.

వీరభద్రం నా ముఖంలోకి పరిశీలనగాచూస్తూ "నువ్వు యింటి కెళ్లొస్తున్నావా ఏమిటి?" అన్నాడు.

అవునన్నాను.

"నిజం చెబుతున్నానురా రామం! నామూలంగా ఆవి డకు ఆవగింజంత కష్టంమ్మైనా కలగడంలేదు. నేనొక రోజుయింట్లో భోజనంచేస్తే అయిదు రోజులు బయటుండి పోతున్నాను. ఇక కలుగు తున్న చింతలూ వంతలూ త న కు తన మూలంగానే కలుగుతున్నాయంటే అందుకు నాది జవాబ్దారీగాదు!"

"ఏడ్చావులేరా వీరభద్రం! నీవాలకం చూడగానే తెలిసిపోతుంది. ఊళ్ళో యిల్లుండగా నువ్వు హోటల్లో భోజనానికి సిద్ధమయ్యావు. బిడ్డకు ఒంట్లో బాగుండకపోయినా, అదేం పట్టనట్టు సినిమాకు వెళ్ళొస్తున్నావు ఎవరిదగ్గర నీబుకాయింపులు?...అన్నాను.

వీరభద్రం నా అవివేకానికి జాలిపడుతున్న వాడిలా నావైపు విచిత్రంగా చూచాడు. "అదికాదురా బాబూ! హోటల్లో భోజనం చేయడానికి కారణమేమిటో చెప్పనే చెప్పాను. ఇక సినిమాకు వెళ్ళడమంటావా. ఏదో మనబోటి వాళ్ళం వెల్తున్నాము గనుకనే సినిమాలు జరుగుతున్నాయి. బిడ్డకు కాస్త నలతగా వున్నమాట నిజమేననుకో! కానీ అందుకు నేను చేయగలిగిందేముందిచెప్పు ! మే మున్న వీధిలోనే యిద్దరు డాక్టర్లున్నారు. కోటయ్యతో ఒకమాట చెబుతే వాడే తీసుకొస్తాడు..."

"దొరికినా సరైన కోటయ్యే దొరికాడులే నీకు! తన్ని తగలేస్తాడేమో నన్నంతగా భయపడిపోయాను." అంటూ భోజనానికి వుపక్రమించాను.

"వాడంతే! వాడంతే!!" విరగబడి నవ్వేశాడు వీరభద్రం. "వాడు మహా మహావాళ్ళనే ఖాతరు చెయ్యడు. కానీ మన మంటే మాత్రం సింహ స్వప్నం. ఐతే నువ్వవాడితోనూ భేటి అయ్యావన్నమాట! మోతాదుమించి మాట్లాడలేదుగదా! వాడువట్టి అబద్దాలకోరు!"

కానీ నేను వీరభద్రం స్టేట్ మెంటు ప్రకారం కోటయ్యను అబద్ధాలకోరుగా నమ్మేస్థితిలోలేను. ఎందుకంటే వీరభద్రం సత్యసంధతపట్లగూడా నాకు అనుమానాలున్నాయి.

భోజనమైన తర్వాత బజార్లో కొన్ని తొందర పనులుండడంవల్ల వీరభద్రం దగ్గర సెలవు తీసుకుని హోటల్లో నుంచి బయటపడ్డాను. రేడియోలో ఏవో మంచి రికార్డులు రాబోతున్నాయనీ, అవి పూర్తి కాగానే నేరుగా యింటికే వెళ్తాననీ చెప్పాడు వీరభద్రం!

* * * *

వీరభద్రాన్ని ఆనాడు హోటల్లో చూడడమే చూడడం. ఆ తరువాత రెండేళ్ళుగడచి పోయాయి.

ఈ మధ్య కోటయ్య ఒకసారి తాలూకాఫీసు ప్రాంగణంలో కనిపించడంలో అబ్బురమేమీ లేదుగానీ, అతడు పసపిట్టలా వాగేశాడు. అతడలా వాగడం కోసం నేను సమర్పించుకున్న ఉపాయనం ఒకప్పు కాఫీ మాత్రమే!

“ఇప్పుడు నేను వీరభద్రం దగ్గరలేనండీ” అన్నాడు కోటయ్య.

“అబ్బే, వాడిదగ్గర పనిచేయడంకంటే, హాయిగా వుద్యోగం మానేయడమే మేలు! వాడి సంగతి నాకు బాగా తెలుసు” అన్నాను.

అంతటితో పుంజుకున్నాడు కోటయ్య.

సంసారం వీరభద్రానిదైనా దాన్ని నిర్వహించే భారం కోటయ్యదేనట! ముందూ వెనకా చూడకుండా బజారులో అప్పులు పెరిగి పోతూవుండవలసిందే! నెలపుట్టగానే అప్పులిచ్చినవాళ్ళు మేలుకుంటారు. కోటయ్య ముఖం కనిపించగానే ఖాతా పుస్తకాలు పైకితీస్తారు. చేతులు నులుముకుంటూ వీరభద్రం ఎదుట నిలబడి కోటయ్య కొద్దోగొప్పో ముట్టజెప్పకపోతే ఎలాగండీ అంటాడు. వీరభద్రం బదులు చెప్పడు!

'ఇదిగో కోటయ్యా! సిగరెట్టు తెచ్చిపెట్టు' అంటాడట వీరభద్రం. కానీ డబ్బు మాత్రం యివ్వడు. అవతల బంకులో, చిల్లరంగడిలో, బట్టల కొట్లులో, ఫ్యాన్సీషాపులో యిందుగల వందులేవన్న సందేహానికి చోటులేకుండా ఎక్కడా బాకీలే! ఏం చేయగలడు కోటయ్య! అప్పులవాళ్ళు నిలవేసి అడిగారు. 'బాబ్బాబూ! నేనే పాపమూ ఎరుగను. వెళ్ళి ఆయన్నే పలక రించండి' అన్నాడు కోటయ్య. వాళ్ళంత పనీచేశారు. కానీ ఆగ్రహోదగ్రుడై పోయాడట వీరభద్రం! నేనెవరిని, మీరెవరు? మీ ముఖం ఎవరు చూచారు? పోపొమ్మనేశాడు!

ఆఖరుకు వాళ్ళందరూ తమకు కలిగిన నష్టానికి పరిహారంగా కోటయ్యను సున్నంలోకి ఎముకలేకుండా చిత్తు చిత్తుగా బాదేయాలన్న నిర్ణయానికి వచ్చేశారట!

"మీ వీరభద్రానికి పదివేల నమస్కారాలు. నిభాయించుకోలేక పారిపోయి వచ్చేశాను బాబూ! నేను లీవు పెట్టేశానా, ఆఖాళీలో మరొకణ్ణి వేశారు. వాడూ పదిరోజుల్లో పరారై పోయాడు..." అంటూ ముగించాడు కోటయ్య.

ప్రతి జవానూ యిలానే అయితే వీరభద్రం గతి ఏం కావాలన్న ఆలోచనలో పడ్డాను. వీరభద్రం తనంతట తానుగా వెళ్ళి అప్పులకోసం బ్రతిమాలుకోలేడు. ఒకవేళ అలా బ్రతిమాలుకోడం మూలంగా అప్పులు పుట్టినా, తప్పన సరిగా వాటిని చెల్లించుకోవలసి వుంటుంది. కానీ అలా అప్పులు తీర్చడం వాడి ఆరోగ్యానికి బొత్తిగా సరిపడని విషయంగదా! అయ్యో పాపం...నాకు వీరభద్రం పైన కాస్తా జాలిగూడా కలిగింది.

కోటయ్య ద్వారా ఈ వర్తమానం తెలిసిన తర్వాత ఒక సారి వీరభద్రాన్ని కలుసుకుని ఘాటుగా మందలించాలన్న వుద్దేశం కలిగింది. ఆ వుద్దేశం వుద్దేశంగా వుండగానే ఓ రోజు సాయంత్రం తిరుపతి బస్‌స్టాండులో చలమయ్యగారు కనిపించారు.

చలమయ్యగారంటే వీరభద్రానికి పిల్లనిచ్చిన మామగారు.

నన్ను చూడగానే ఆయనకు ప్రాణంలేచి వచ్చినట్టయింది. "జాబుకూడా వ్రాయాలనుకున్నాను. కానీ నీ చిరునామా సరిగ్గా తెలిసిందిగాదు. రావయ్యా బాబూ! నీతో చాలా విషయాలు మాట్లాడాలి" అంటూ నన్నాయన దూరంగా తీసుకెళ్ళారు.

ఆయన మాట్లాడబోతున్న విషయాలేవో నాకు చూచాయగా తెలుసు. అనుకున్నట్టుగానే పెద్ద ఉపోద్ఘాతమేమీ లేకుండా ఆయన అసలు విషయంలోకి వచ్చేశారు.

ముఖ్యమైన విషయమేమిటంటే మా లతి గూడా కోటయ్యకు మల్లే ఆకాపురం చేయలేక పెట్టి, బేడా సర్దుకుని పుట్టింటికివచ్చి చేరిపోయింది!

"రాకేంచేస్తుంది నాయనా, ఆడబిడ్డకు ఆలనా పాలనా లేకపోయిన తర్వాత!" నావైపు దీనంగా చూచారు చలమయ్యగారు. "అతగాడికి పెళ్ళామంటూ ఒకమనిషి యింట్లోవుందన్న ధ్యాసేలేదు. అతడికోసం ఏపూట భోజనం చేయాలో, ఏపూట చేయనవసరంలేదో వూహించడం అసాధ్యం.అంత పంక్చువల్‌గా యింటికొస్తాడన్న మాట! తన సినిమాలు, తన హోటళ్ళు,

తన వుబుసుపోకలు యివే అతడి ప్రపంచమైతే యిక అమ్మాయి కక్కుడ పనేముందిచెప్పు! వాడి ప్రాణానికి వుసూరుమంటూ ఆమె బిడ్డలతో సహావచ్చి మా పాలబడింది. కన్నబిడ్డ తల్లిదండ్రు లకు భారం కాబోదుకదా!" కాసేపాగి పెదవి విరిచి తల వూపుతూ అన్నారు చలమయ్యగారు "నాకోవిషయం బాగా అవగతమై పోయింది బాబూ! వాడు బాగుపడడం కలలోని మాట! ఏనాటికైనా వాడు మట్టిగుర్రమే! అందుకనే నేను దూరదృష్టితో ఓపని చేసేశాను."

"ఏం చేశారేమిటి?" కంగారుగా ప్రశ్నించాను.

"నీస్నేహితుడికేమీ ప్రమాదం తలపెట్టలేదు లేవయ్యా రామం! నేను తీసుకొన్న జాగ్రత్త మా అమ్మాయిని గురించే! ఎందుకైనా మంచిదని ఓ కుట్టుమిషను కొనిపెట్టాను. కొంత కాలంపాటు పడిలేస్తే ఆపనిలో చేయితిరుగుతుంది. చేతిలో ఒక పని వున్నట్టయితే ఎవరికి వారు మరొకరిపైన ఆధారపడకుండా జీవితం గడుపుకోవచ్చు. అదీ నా ఆలోచన! నువ్వేమంటావో మరి!"

అనడానికేముంది? ఆయన చాలా మంచిపనే చేశారు. నేనేమైనా అనదలచుకున్నట్టయితే ఆ వీరభద్రాన్నే అనాలి.

"కాపురం యిలా వెలగబెట్టాడా, యిక ఆ వుద్యోగం సంగతి సరేసరి! అడివిలో ముళ్ళపొదల్లా ఫైళ్ళు పెరిగిపోతూ వుండవలసిందే! పై అధికారుల దగ్గరినుంచీ ఎక్స్ప్లనేషన్లకోసం తాఖీదులు వస్తూవుండవలసిందే! వీడి స్వైర విహారాలు మాత్రం యథాప్రకారంగా సాగుతూ వుండవలసిందే! ఇందుకు గాక పోతే నెలకోవూరికి ట్రాన్స్ఫరెందుకొస్తుందో చెప్పు..."

నోటమాటరాక నేను దిగాలుపడి నిల్చుండి పోయాను. నన్నా అవస్థలోనే దిగవిడిచి బస్సుకువేళమీరి పోతోందని చలమయ్యగారు గబగబా వెళ్ళిపోయారు.

*　*　*

వీరభద్రంపట్ల నా కాదినుంచీ కొన్ని అనుమానాలుకద్దు. క్రమబద్ధంగా ఓ కార్యాన్ని నిర్వహించడమనేది వాడి తత్వానికి సరిపడని సంగతి. ఇలాటివాడు యిటు సంసార సాగరాన్ని యీదడంలోనూ, అటు ఉద్యోగ బాధ్యతలను నిర్వర్తించడం లోనూ ఎంతవరకు కృతకృత్యుడు కాగలడన్నది సందేహాస్పద మైన విషయమే! కానీ ఈ అనుమానానికి వెనుక నాకో ఆశ గూడా వుండేది. చెరుకు వంకరను గానుగ చక్కబరిచినట్టుగా వీరభద్రంలోని వక్రస్వభావం కాలక్రమాన చక్కబడ వచ్చునని నేను భావించాను. కానీ నాకు చలమయ్యగారు కనిపించిన తరువాత ఆ ఆశగూడా పటాపంచలై పోయింది.

ఇంక నాకు మిగిలివున్న కోరిక ఒకటే! వీరభద్రాన్ని కలుసుకోవాలి. వాడి మూర్ఖత్వాన్నీ తెంపరితనాన్నీ వాడికే వివరించి సమాజంలో బ్రతకడానికే వాడనర్హుడన్న యధార్థాన్ని కుండబ్రద్దలు కొట్టినట్టుగాచెప్పేయాలి. అప్పటికి నేను నాకర్తవ్యాన్ని నిర్వహించిన వాడినౌతాను. ఆతరువాత వాడే మైనా నాకు చింతలేదు.

సరిగ్గా ఈ ఘట్టంలోనే నేను వీరభద్రంకోసం పనిగట్టుకుని అన్వేషణ కొనసాగించాను. అలా అన్వేషణ సాగించినప్పుడే వీరభద్రం మాయలేడిలా మారి నన్ను వూళ్ళు త్రిప్పించాడు. ఆఖరుకు ఓరోజు రాత్రి పదుగంటలప్పుడు నాచేతికి దొరకనే దొరికాడు వీరభద్రం. కానీ వాడు నాచేతికి దొరికింది థియేటరు

లోపల! చేయి చేసుకోడానికి గాదు సరిగదా, దుయ్యపట్టడానికి గూడా వీల్లేని పరిస్థితి.

చేసేది లేక వాడిపైన నాఆరోపణలను మాత్రం మోపి, వాటికి బదులు చెప్పవలసిన అవసరంలేదనీ, చెప్పినా నేను విని పించుకోబోవడంలేదనీ కచ్చితంగా చెప్పేశాను.

నా ఆరోపణలు ముచ్చటగా మూడు—

ఒకటి : వీరభద్రం తన తాహతుకు మించిన అప్పులు చేస్తున్నాడు. వాటినితీర్చే ప్రసక్తి కలలోనైనా తలపెట్టడం లేదు. కోటయ్య చెప్పకుండా పారిపోవడమే అందుకు తార్కాణం!

రెండు : వాడు భార్యపట్ల కనబరుస్తున్న అనాదరణ అవధుల్లేనిది. ఎంతగా మనసు చెదిరిపోకపోతే ఆమె తన జీవ నానికి దర్జీ వృత్తిని ఆలంబనంగా స్వీకరిస్తుంది?

మూడు: ఉద్యోగిగా కూడా వీరభద్రం తన అప్రయో జకత్వాన్ని నిరూపించుకున్నాడు. మాటి మాటికీ వచ్చిపడు తున్న ట్రాన్స్ఫరు ఆర్డర్లు అందుకు తిరుగులేని నిదర్శనాలు.

నా మాటల్ని వింటూ ఆశ్చర్యంతో నోరు తెరిచేశాడు వీరభద్రం. "ఒరేయ్, ఒరేయ్! ఇదేమిట్రా రామం! ఉన్నట్టుండి నీకుగానీ పిచ్చిబట్టిపోలేదు గదా!" అన్నాడు.

తెల్లబోయి అయోమయంగా వాడివైపు చూచాను.

"కాకపోతే నువ్విలా మాట్లాడే వాడివేగావు. నేను మితిమీరి అప్పులు చేశాను. వాటిని తీర్చలేక పోతున్నాను అందుచేత కోటయ్య పారిపోయాడనుకుంటున్నావు! ఇంత కంటే శుద్ధ అబద్ధం మరొకటి ప్రపంచంలో వుండబోదు.

వాడు-ఆ పుండాకోరు అయిన బీడీలన్నీ కాల్చి, అయిన టిఫిన్లన్నీ తిని ఓపినన్ని అప్పులుచేసిపెడ్తే వాటిని నేను చెల్లించాలనా నీ వుద్దేశం! బాగుందిరా బాబూ, బాగుంది. పోతే భార్యను. నిరాదరణ చేశానంటావు. నవ్వు నా బాల్యమిత్రుడివి! నువ్వు అనావచ్చు, నేను వినావచ్చు! కానీ నువ్విలాటి తెలివి తక్కువ ఆరోపణ చేయగలవని నే నేనాడూ అనుకోలేదు. ఏం నిరాదరణ చేశాను నేను? కొట్టానా? తిట్టానా? చీదరించుకున్నానా? లేదే! గిరిగీసి దీన్ని దాటగూడదని కట్టుబాటులో వుంచానా? లేదే! ఆవిడనుగూడా సాటి మనిషిగా ట్రీట్ చేశాను. పనిమనిషిగా భావించలేక పోయాను. ఇది నా తప్పయితే కావచ్చు. తన అభిరుచులు తనవి.నా అభిరుచులునావి.వాటికి పొత్తుకుదిరేమాట కల్ల! కానీ వీలైనంతలో సహజీవనం నడుపుక పోదామన్నాను. ఊఁ హూ, అలా వీల్లేదంటే నేను చేయగలిగిందేముంది? సరే, పుట్టింటికి వెళ్ళింది. వెళ్తే వెళ్తుంది. మళ్ళీ రాగూడదన్న పరతు లేదుగదా! రాలేదు. అక్కడ కుట్టుపని నేర్చుకుంటోందని యిటీవలే తెలిసింది. నేను నిజంగా ఆశ్చర్యంతో బిర్ర బిగుసుక పోయాను. ఆనందంతో మైమరచి పోయాననుకో! స్త్రీకి ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యంతో బాటే ఆత్మగౌరవం గూడా సిద్ధిస్తుందని నా అచంచలమైన నమ్మకం. మా ఆవిడ ఆదర్శమహిళగా రూపొందడానికి పరోక్షంగానైనా కారణభూతుణ్ణి కాగలిగినందుకు నేనెంతో గర్విస్తున్నాను! ఇక మూడోది నా ఉద్యోగ విషయం-నాకు తరచుగా బదిలీ లెందుకు వస్తున్నాయో నువ్వు అడిగి తెలుసుకోవలసింది. అలా అడక్కుండా గొప్ప తెలివిమంతుడిలా ఊహాగానాలు చేయబోయావు. అసలు కథ వేరు! ఒక్కొక్క చోట పైవారి అసమర్థతవల్లనైతే నేమి, గ్రామోద్యోగుల తల

బిరుసుతనంవల్ల నైతేనేమి, పనులు పేరుకపోతాయి. ఖిస్తీ బకాయిపడిపోతాయి. అప్పుడా పేరుకపోయిన గొడవనంతా ఒక కొలిక్కి తీసుక రావడానికి నిప్పులాంటి ఉద్యోగి ఒకడు కావలిసి వస్తాడు. ఎక్కడెక్కడైతే అలాటివాడు అవసరమో అక్కడికల్లా నేను రవానా చేయబడుతున్నాను. అసలు ఈ రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు స్వభావమే యింత! ఇక్కడ పనిచేయని మహారాజు చేయకనే జీతం పుచ్చుకోగలడు. చేసే వెధవ చేసిచేసీ తన జీవిత కాలాన్ని కరిగించుకోగలడు..."

చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళు ఏమనుకుంటారోనన్న స్పృహ గూడా లేకుండా వీరభద్రం ఉపన్యసించుక పోతున్నాడు. వాడి తర్కకౌశలం ఎదుట సమ్మోహితమై, స్తబ్ధమైపోయిన నా బుద్ధి ఆ ఉపన్యాసంపైన లగ్నం కావడంలేదు. వీరభద్రం కాపురం చేయలేకపోవచ్చు. ఉద్యోగమూ చేయలేక పోవచ్చు. కానీ బ్రతుకలేకపోడు! వీరభద్రాన్ని గురించి నేనీ మాటమాత్రం ఢంకా బజాయించి చెప్పగలను!